

13.10.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö
kirjaamo@tem.fi

Lausuntopyyntö 26.9.2017
TEM/1821/03.01.02/2017; TEM056:00/2017

Lausunto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kausityölain soveltamisesta

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi kausityölain soveltamisesta. Asetusehdotus liittyy hallituksen esitykseen eduskunnalle kausityölaiksi ja ns. ICT-laiksi (HE 80/2017 vp). Ehdotetun kausityölain 24 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädettäisiin toimialoista, joihin kuuluu kausiluonteista toimintaa ja joihin kausityölakia sovelletaan.

Kausityölailla pannaan täytäntöön EU:n kausityödirektiivi 2014/36/EU. Kausiluonteista toimintaa käsittävien toimialojen luettelosta säätäminen perustuu direktiiviin. On sinänsä tarkoituksenmukaista säätää luettelosta valtioneuvoston asetuksella, jotta luettelon mahdollinen muuttaminen on helpompaa.

Asetusluonnos on rakennettu toimialaluokitus TOL 2008:n mukaiseen luokitteluun perustuen. Pidämme tätä teknisesti tarkoituksenmukaisena ratkaisuna, vaikka TOL 2008 -luokituksella ei olekaan normatiivista asemaa. Jotta kausityölaki soveltuisi, kausiluonteisen toiminnan tulee sisältyä luettelossa mainittuihin toimialakuvauksiin. Olisi kuitenkin tarpeen selvittää, että kyse on nimenomaan yksittäisestä työtehtävästä, jonka tulee olla luettelon mukaisen toimialan piirissä. On siten varmistettava, ettei maahanmuuttovirasto tee ratkaisuaan kausityölain mukaisten lupien myöntämisestä sillä perusteella, mikä on kausityölain mukaista työvoimaa käyttävän yrityksen kaupparekisteriin merkitty toimiala. Yrityksissä tehdään usein eri toimialojen työtä, vaikka yrityksen varsinainen, kaupparekisteriin merkitty toimiala olisi jokin muu.

Kuten lausuntopyynnön liitteenä olleessa asetuksen perustelumuistiossa on todettu, pelkkä listaus toimialoista ei ratkaise kausityölain soveltamista, vaan työn tulee olla myös kausityölaissa määritellyin tavoin kausiluonteista. Maahanmuuttovirasto ratkaisee toiminnan kausiluontoisuuden, eli pelkäänsä se seikka, että yritys toimii luettelossa mainitulla toimialalla, ei tarkoita, että yritys voisi käyttää kausityölain mukaisella luvalla kolmansista maista tulevaa työvoimaa.

Työtehtävän sisältyminen luettelon toimialalistaukseen ei siis takaa, että työtehtävää pidettäisiin kausityönä. Ennakoitavuuden vuoksi olisi toivottavaa, ettei Maahanmuuttoviraston käytäntö muodostu tältä osin rajoittavaksi. Koko asetuksen merkitys jää helposti työnantajille ja työntekijöille epäselväksi, jos luettelon mukaisissa tehtävissä kausilupien myöntökäytännössä ei ole selvää linjaa.

Soveltamiskäytännössä on myös muistettava, ettei yhdellä toimialalla välttämättä ole tiettyä, kaikille toimijoille yhteistä sesonkiaikaa. Hallituksen esityksen (HE 80/2017 vp) perusteluissa on kuvattu tyypillisiä kunkin toimialan kausiluonteisia töitä (s. 51–52). Erityisesti matkailu- ja ravintola-alan osalta sesonki ei kuitenkaan ole kaikilla toimijoilla sama edes samalla toiminta-alueella. Erityisesti tämä koskee Lapin matkailuyrityksiä, joista osan toiminta painottuu talveen ja osan kesään.

Asetukseen on otettu TOL 2008 -luokituksen otsikkoja, joiden on tarkoitus kattaa otsikon alle kuuluvat toiminnot, ellei nimenomaisesti joitain toimintoja ole poissuljettu. Luettelo on periaatteessa kattava, mutta on huomattava, ettei ennakolta ole mahdollista arvioida, millä kaikilla toimialoilla voi olla tarvetta kausityövoimalle. Pidämme siten tärkeänä luettelon laajennusmahdollisuutta ja sitä, että luettelon tarkoituksenmukaisuutta seurataan säännöllisesti.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Janne Makkula
työmarkkinajohtaja

Albert Mäkelä
asiantuntija